

DE MAKREELVISSERIJ IN DE NOORDZEE EN DE WATEREN ROND DE BRITSE EILANDEN

door Drs. K. H. POSTUMA,
Rijksinstituut voor Visserijonderzoek, IJmuiden

De makreelvisserij in de Noordzee en de wateren rond de Britse eilanden werd tot de jaren zestig slechts in beperkte mate uitgeoefend en men kan zelfs zeggen dat in de periode voor 1960 de makreelstand onderbevestigd was.

DE NOORDZEE

Na 1965 echter zijn er vooraf in de Noordzee drastische veranderingen opgetreden. Door het toedoen van de Noorse porseseine-visserij stegen de vangsten in de Noordzee vanaf het reeds jarenlang gehandhaafde gemiddelde van ± 100.000 ton tot ± 900.000 ton in 1967 (tabel 1, fig. 1). De belangstelling van de Noorse visserij voor de makreel werd veroorzaakt door het wegvallen van de visserij op de Atlantico-Scandische haring en de dalende vangsten van de Noordzee haring waardoor de aanvoer van ruwe grondstoffen voor hun vismeelindustrie stagneerde. Het afvissen van de grote geaccumuleerde makreelstand in de Noordzee bracht toen uitkomst voor de Noorse visserij en vismeelindustrie. De enorme uitbreiding van de visserijintensiteit op de Noordmakreel resulteerde echter aanstonds in een snelle toename van de visserijmortaliteit (tabel 3) van deze vis en al spoedig belandde de makreelstand in de Noordzee in een situatie waarin men van een ernstige overbevissing kon spreken. De bekende symptomen van een overbevissingssituatie: een dalende totale vangst bij een toenemende visserijintensiteit en het kleiner en jonger worden van de makreel in de vangsten, begonnen hun intrede te doen.

Door de Noren, die sedert 1967 meer dan 90 t.h. van de totale makreelaanvoer uit de Noordzee voor hun rekening nemen, werd evenwel het gevaar van overbevissing ingezien. In 1969 verhoogden zij voor hun eigen industrievisserij de maat op makreel van 20 op 30 cm en toen dit niet voldoende bleek te zijn werd in 1970 een gesloten seizoen en een vangstquotum ingesteld.

Als gevolg hiervan daalde in 1970 de totale internationale vangst tot ± 300.000 ton en werd het Noorse makreelseizoen in de Noordzee tot de maanden juni en juli beperkt.

De Noorse vangstquotering werd ook na 1970 doorgezet en sedertdien fluctueren de totale vangsten tussen de 250.000 ton en de 400.000 ton zoals in tabel 1 is te zien. De visserijmortaliteit die aanvankelijk sterk was gestegen (tabel 3) daalde als gevolg van de gereduceerde vangsten en bevindt zich thans in de buurt van het punt van de biologisch optimale exploitatie.

IERSE ZEE EN DE HEBRIDEN

De gang van zaken bij de visserij op makreel in de Ierse Zee rond de Hebriden verschilt in een aantal punten van de makreelvisserij op de Noordzee. De totale vangst bedroeg in de periode voor 1966 nog geen 30.000 ton (tabel 2), het niveau van de vangst kwam daarna tot 1970 rond de 40.000 ton te liggen, om vervolgens onder invloed van de sterk toenemende Russische vangsten in de laatste jaren te stijgen tot ± 130.000 ton.

In de eerste instantie liggen de vangsten in dit zeegebied op een veel lager niveau dan in de Noordzee terwijl de toename van de vangst een veel gelijkmatiger verloop heeft. In de Ierse Zee en de wateren rond de Hebriden wordt de makreel nog steeds voor het overgrote gedeelte met de trawl gevangen, terwijl het gebruik van de purse-seine in het zeegebied ten zuiden van Ierland niet is toegestaan. Hoewel de totale vangst in de periode 1963-1973 ongeveer verviervoudigd is, is het, door het ontbreken van voldoende biologische informatie, nog niet mogelijk na te gaan of de visserijmortaliteit van de makreelpopulatie in de Ierse Zee en bij de Hebriden onder invloed van de toegenomen vangsten verontrustend is gestegen.

Uit «Visserij» okt. - nov.

(Vervolg volgende week)

DE TRIESTIGE TOESTAND VAN DE VISSERSHAVEN te ZEEBRUGGE OF IS HET... EEN YACHTHAVEN ?

Donderdag, tweede nieuwjaarsdag, trachtte iedereen uit te varen want het stormweder had de meeste vaartuigen reeds 10 dagen en meer binnengehouden, op een moment dat de financiële toestand bar slecht geworden is.

De fameuze haven van Zeebrugge was echter oorzaak dat de grootste vaartuigen vastgeraakten in het slijk, wat, buiten het opont-houd, regelmatig schade veroorzaakt aan motor, keerkoppeling en schroef...

Ook de Z.564 van reder Leon Jonckheere wilde uitvaren toen plots een schok gevoeld werd, de keerkoppeling weigerde, zodat het schip onstuitbaar verder schoot, de steiger raakte en temidden van de yachthaven terecht kwam, waar meerdere yachten werden geraamd. De schade is aanzienlijk, maar ware katastrofaal geweest ware een schip van 34 meter met 1.000 PK in die luxerootzool terechtgekomen.

Intussen zullen de heren yachtmensen er geen boterham minder om hebben, want hun yacht is een speedling, maar reder Jonckheere mag zijn wonden likken terwijl zijn collega's ter visvangst zijn. Immers, een stuk staalraad is in de schroef klem geraakt, waardoor het schip niet kon manoeuvreren worden en de schade veroorzaakte, maar is tevens oorzaak geworden dat de keerkoppeling beschadigd werd voor misschien honderdduizenden frank, onafgezien de gedwongen herstelperiode die alle verdiensten uitsluit.

Het schijnt dat de werkgroep Zeebrugge een sluis toegezegd kreeg, evenals de daartoe noodza-

kelijke grond, die toebehoort aan Landsverdediging. Maar zijn dat niet weer beloften van rotte haring geweest? Zal men met dergelijke grapjes van beschadiging en breuk niet geleidelijk ALLE vaartuigen doen uitwijken?

EN WAT DOEN DIE YACHTEN IN EEN VISSERSHAVEN?

Waar blijft het gemeentebestuur van Brugge om die parasieten uit te wijzen, die voldoende plaats en vaargebot kunnen vinden in Blankenberge of in de miljardenbesteding te Nieuwpoort?

Maar neen, uitgesproken de socialist, de verdedigers van de werkmans, de kapitalistenvreters, hebben bij monde van schepen Dumarey gepleit, gebeden en gesmeekt opdat de provinciale taks op die luxedigen zou worden afgeschaft. Mijnheer Dumarey, socialistisch voorvechter, heeft bekomen dat mijnheer de zeebaron zijn miljoenenyacht onbekommerd, onbelast, maar door iedereen beschermd in onze schuilhavens mag meren, temidden van vissersvaartuigen die allerlei rechten, taksen, enz., wel moeten betalen en dan in de uitbating van hun bedrijf nog fel gehinderd worden ook.

F.N.

NOTA DER REDACTIE: Wij hebben reeds tientallen malen gewezen op de triestige toestand te Zeebrugge. Vissershaven, die meer een yachthaven dan een vissershaven is. Maar het is al boter aan de galg. En waar blijven die grote leiders of liever «lijders» van de Rederscentrale die meer aan hun titel dan aan hun plicht als leider denken.

N E D E R L A N D

IJMUIDEN

Aan de maandagmarkt van 30 december werd aangevoerd: 2.330 kg tong; 33 kisten tarbot en griet; 44 kisten kabeljauw; 189 kisten schol; 4 kisten schar; 12 kisten wijting; 13 kisten diversen.

Prijzen in guldens:

Per 1 kg.: Gr. tong 14,98-13,50; gr. m. tong 15,59-14,87; kl. m. tong 16,22-15,21; tong één 14,47-13,20; tong twee 12,09-11,60; tarbot 19,95-17,76.

Per 40 kg.: krab 38; steenbol 83-57; schar 80-67; tongschar 201; wijting drie 132-102; schol vier 86-76; kabeljauw één 126-108; kabeljauw twee 162; kabeljauw drie 126-114; kabeljauw vier 118; kabeljauw vijf 80-79; tarbot 567-284; griet 310-157.

De besommingen waren:

KW 11 f30.600; 106 f15.790; IJM 29 f11.700; 30 f6.780.

Aan de donderdagmarkt van 2 januari werd aangevoerd: 1.575 kg tong; 11 kisten tarbot en griet; 97 kisten kabeljauw; 15 kisten koolvis; 11 kisten schelvis; 135 kisten wijting; 137 kisten schol; 34 kisten schar; 14 kisten diversen.

Prijzen in guldens:

Per 1 kg.: gr. tong 13,66-13,61; gr. m. tong 14,82-14,72; kl. m. tong 15,14-14,43; tong één 10,58-10,51; tong twee 8,51-7,80; tarbot 18,67.

Per 40 kg.: schar 92-46 wijting drie 92-38; schol één 60-59; schol twee 76-73; schol drie 76-73; schol vier 104-79; koolvis vier 29; koolvis drie 36; kabeljauw één 96; kabeljauw twee 154-140; kabeljauw drie 124-114; kabeljauw vijf 87-78; tarbot 557-252; griet 260-164.

De besommingen waren:

IJM 44 f33.600; 94 f2.280; VL 115 f5.600.

Aan de vrijdagmarkt van 3 januari werd aangevoerd: 493 kisten kabeljauw; 247 kisten wijting; 41 kisten schar; 101 kisten diversen.

Prijzen in guldens:

Per 40 kg.: kabeljauw één 174-138; kabeljauw twee 187-150; kabeljauw drie 138-114; kabeljauw vier 138-118; kabeljauw vijf 130-90; wijting drie 92-69; schar 114-76; bot 39-24; lever 67-52; kuit 88-62; steenbol 67-57.

De besommingen waren:

EB 28 f4.200; YE 25 en ZL 6 f4.200; UK 6 en 186 f7.700; 18 en 115 f7.200; 135 en 145 f10.300; 208 en 236 f9.800; VD 19 en 73 f16.000; 24 en 89 f12.000.